

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 29. juli 2008
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Louise Christophersen
Sagsnr.: 2008-730-0714
Dok.: LCH40731
+ bilag

Vedlagt sendes til orientering Rigsadvokatens redegørelser fra juli 2008 om udviklingen i straffniveauet i voldtægtssager og sager om seksuelt misbrug af børn efter ikrafttræden af lov nr. 380 af 6. juni 2002 (strafskærpelsesloven).

1. Indledning

Ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og færdselsloven (strafskærpelsesloven) blev der gennemført en række ændringer af straffeloven, der havde til formål at skærpe straffene for bl.a. vold, voldtægt, seksuelt misbrug af børn, uagtsom betydelig legemsbeskadigelse, uagtsomt manddrab og fareforvoldelse i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel, brugstyveri af motorkøretøjer og menneskesmugling mv. Loven trådte i kraft den 8. juni 2002.

Justitsministeren tilkendegav under behandlingen af lovforslaget, at Justitsministeriet ville anmode Rigsadvokaten om nøje at følge retspraksis i sager om bl.a. voldtægt med henblik på at kunne belyse udviklingen i straffniveauet efter lovens ikrafttræden.

Rigsadvokaten har på den baggrund siden 2004 årligt afgivet redegørelser om udviklingen i straffniveauet i voldtægtssager og sager om seksuelt misbrug af børn.

2. Straffene i voldtægtssager efter ændringen af § 216

Ved strafskærpelsesloven i 2002 blev strafferammen i straffelovens § 216, stk. 1, hævet fra fængsel indtil 6 år til fængsel indtil 8 år. Endvidere blev strafferammen i § 216, stk. 2, hævet fra fængsel indtil 10 år til fæng-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

sel indtil 12 år. Ændringerne omfatter også forhold, der henføres under § 216, jf. § 224 eller § 225 (anden kønslig omgang mv.).

Ifølge forarbejderne tilsigtes med forhøjelsen af strafferammerne i § 216 en generel forhøjelse af strafudmålingsniveauet i voldtægtssager i størrelsesordenen 1 år.

Rigsadvokatens redegørelse bygger på en indberetningsordning, jf. Rigsadvokaten Informerer nr. 17/2007, hvorefter der skulle ske indberetning af alle by- og landsretsafgørelser, hvor der er domfældt for overtrædelse af straffelovens § 216, herunder også § 216, jf. §§ 224 eller 225. Ordningen omfatter endelige by- og landsretsdomme afsagt i perioden fra 1. september 2007 til udgangen af februar 2008. Ankesdomme afsagt af landsretten efter udløbet af den nævnte periode var omfattet, såfremt byrettens dom i sagen var afsagt inden udgangen af februar 2008.

Det fremgår af Rigsadvokatens redegørelse, at der i medfør af indberetningsordningen er blevet indberettet 25 afsluttede sager.

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at domstolene i langt de fleste sager om voldtægt har fastsat forhøjede straffe i overensstemmelse med tilkendegivelserne i forarbejderne til lovændringen i 2002.

I 2 sager er straffen efter Rigsadvokatens opfattelse for mild. Ifølge Rigsadvokaten er yderligere en sag atypisk, idet tiltalte i byretten var idømt en ungdomssanktion, og da landsretten på grund af ankemeddelelsens sene forkyndelse var afskåret fra et skærpe straffen, giver den fastsatte straf efter Rigsadvokatens opfattelse ikke et retvisende billede af den generelle udmålingspraksis.

På trods af disse enkelte sager er det Rigsadvokatens vurdering, at det samlede billede af domspraksis fortsat viser, at den tilsigtede strafskærpelse er gennemført i praksis, og det er Rigsadvokatens opfattelse, at domstolene må forventes også fremover at følge dette niveau for strafudmålingen og de principper for straffastsættelsen, der nu er fastlagt gennem en periode på 6 år efter lovændringen. Rigsadvokaten finder det dog hensigtsmæssigt at følge strafudmålingen i sager om voldtægt i endnu en periode med henblik på, at anklagemyndigheden fortsat behandler disse sager med særlig opmærksomhed, og at eventuelle domme, hvor straffen forekommer for mild, bliver anket til skærpelse.

3. Straffene i sager om seksuelt misbrug af børn (straffelovens § 222)

Strafferammerne i straffelovens § 222, stk. 1 og 2, blev ved strafskærpesloven i 2002 hævet fra henholdsvis fængsel indtil 6 og 10 år til fængsel indtil 8 og 12 år. Ved ændringen tilsigtes en vis generel forhøjelse af straffene for overtrædelse af § 222.

Rigsadvokatens redegørelse bygger på en indberetningsordning, jf. Rigsadvokaten Informerer nr. 17/2007, hvorefter der skulle ske indberetning af alle by- og landsretsdomme, hvor der er domfældt for overtrædelse af straffelovens § 222, herunder også § 222, jf. §§ 224 eller 225. Ordningen omfatter endelige by- og landsretsdomme afsagt i perioden fra den 1. september 2007 til udgangen af februar 2008. Ankesdomme afsagt af landsretten efter udløbet af den nævnte periode var omfattet, såfremt byrettens dom i sagen var afsagt inden udgangen af februar 2008. Domme, hvor der er idømt foranstaltninger i stedet for fængselsstraf, er ikke medtaget i redegørelsen, idet disse domme ikke belyser strafniveauet.

Det fremgår af Rigsadvokatens redegørelse, at der i medfør af indberetningsordningen er blevet indberettet 33 sager.

Rigsadvokaten konkluderer i redegørelsen, at sagernes meget forskellige karakter og meget forskellige konkrete omstændigheder gør det vanskeligt at foretage en sammenligning, herunder med de straffe, der må antages at være idømt forud for lovændringen.

I redegørelsen peges der i tilknytning hertil på, at der er tale om et bredt spektrum af sager, idet overgreb efter straffelovens § 222 varierer fra anden kønslig omgængelse end samleje i kæresteforhold til voksne persons længerevarende og meget grove misbrug af mindre børn.

Rigsadvokaten anfører i den forbindelse, at det derfor ikke kan give anledning til bemærkninger, at straffene varierer fra betinget dom uden straffastsættelse til fængsel i 3 år og 6 måneder.

Efter en samlet vurdering af straffene i de foreliggende sager er det Rigsadvokatens opfattelse, at der i langt hovedparten af sagerne i vidt omfang er taget hensyn til, at straffen efter lovændringen skulle skærpes. Endvidere er der fortsat – ligesom i redegørelsen fra juni 2006 – afsagt et større antal domme med straffe i niveauet fra 2 års fængsel til fængsel i 3 år og 6 måneder end i de tidligere undersøgelser.

Der foreligger dog også i undersøgelsen enkelte domme, hvor straffen set i forhold til niveauet i de øvrige sager efter Rigsadvokatens opfattelse burde have været højere, selv om der formentlig i disse sager er sket en vis skærpelse i forhold til tidligere praksis.

Hertil kommer, at straffelovens § 222 er ændret ved lov nr. 501 af 17. juni 2008 om ændring af straffeloven (Strafskærpelse for visse sager om seksuelt misbrug af børn), der trådte i kraft den 18. juni 2008, og som omfatter forhold, der begås efter denne dato. Der er ved lovændringen indsat en ny bestemmelse som stk. 3 i straffelovens § 222, hvoraf det fremgår, at det ved fastsættelse af straffen efter § 222, stk. 1 og stk. 2, 1. led, skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed. Ved lovændringen, der bygger på en udtalelse fra Straffelovrådet, tilsigtes en skærpelse af straffen for seksuelle overgreb mod børn, jf. straffelovens § 222 og § 216, jf. §§ 224 og 225.

Rigsadvokaten anfører, at det på denne baggrund må forventes, at der i længere tid fremover både vil blive afsagt domme, der hviler på hidtidig udmålingspraksis, og domme, hvor straffen skal fastsættes på baggrund af den nye lovændring. Af hensyn til muligheden for at følge domstolernes praksis vedrørende strafudmålingen i sager, der afgøres på baggrund af den seneste lovændring, er det Rigsadvokatens opfattelse, at sager om overtrædelse af straffelovens § 222 bør indberettes til Rigsadvokaten i en ny periode.

4. Justitsministeriets indstilling

Efter Justitsministeriets opfattelse kan det på grundlag af Rigsadvokatens redegørelser konkluderes, at domstolene i voldtægtssager gennemgående har forhøjet straffene i overensstemmelse med de tilkendegivelser om strafniveauet, der blev udtrykt ved lovændringen i 2002.

Tilsvarende kan det konkluderes, at det samlede billede af domspraksis i sager om seksuelt misbrug af børn viser, at der i langt hovedparten af sagerne i vidt omfang er taget hensyn til, at straffen efter lovændringen i 2002 skulle skærpes.

Der kan inden for de forskellige sagstyper forekomme enkelte domme, hvor der ikke synes fuldt ud at være sket den tilsigtede forhøjelse, men

efter gennemgangen og den konkrete vurdering af dommene i forbindelse med de indberetningsordninger, der er knyttet til såvel den seneste som tidligere redegørelser fra Rigsadvokaten, er det overordnede billede fortsat, at strafskærpelserne er slået igennem.

Justitsministeriet vil anmode Rigsadvokaten om inden den 1. juli 2009 på ny at afgive redegørelser om strafniveauet i sager om voldtægt og sager om seksuelt misbrug af børn.

Lene Espersen

/

Lars Hjortnæs